

klas

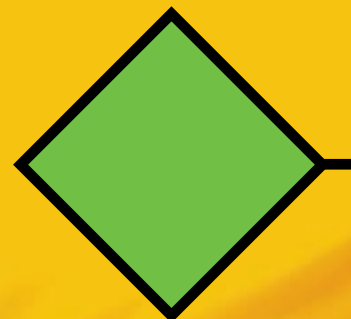
VOUDERS

U leest niet vaak cijfers over geweld bij jonge kinderen. Hier zijn ze. Eén op vijf Vlaamse moeders van jongens tussen 4 en 7 jaar meldt dat hun kind regelmatig spullen van andere kinderen vernielt. Meisjes zijn blijkbaar op vele punten een pak braver. Eén op vier jongens vecht veel, ongeveer één op drie heeft regelmatig een driftbui, liegt en bedriegt. Dat blijkt uit tussentijdse resultaten van het onderzoek «Opvoeding in Vlaanderen» aan de Universiteit van Leuven. Voor Klasse voor Ouders vergeleken de onderzoekers de cijfers ook met die van tien jaar geleden.

Hoe gewelddadig zijn Vlaamse kinderen tussen 4 en 7 jaar?

	NOOIT	SOMS	VAAK
Mijn kind vernielt spullen van anderen			
Jongens	81	17	2
Meisjes	91	9	-
Mijn kind vecht veel			
Jongens	73	23	4
Meisjes	94	6	-
Mijn kind ontsteekt snel in een driftbui			
Jongens	63	29	8
Meisjes	75	23	2
Mijn kind liegt en bedriegt			
Jongens	67	31	2
Meisjes	76	23	1

(Antwoorden van moeders van 680 kinderen in het lopend onderzoek «Opvoeding in Vlaanderen» van de KULeuven. Cijfers in procenten.)

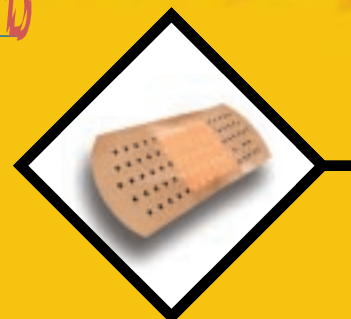

ouders in groene scholen p. 2-3

JONG GEWELD

«Er is niet méér dan toen», zegt Peter Prinzie, pedagoog en coördinator van het onderzoek. «Ook al denken ouders en opvoeders dat misschien.» Toch zijn jonge kinderen soms al heel agressief. Dat zorgt voor problemen thuis en op school.

Ouders zijn vlugger ongerust over het gedrag van hun kinderen dan de leerkrachten. Ook dat blijkt uit het onderzoek. «Leerkrachten kunnen elk kind vergelijken met de andere kinderen in de klas en de school. Ouders kunnen dat niet en slaan soms in paniek», zegt Peter Prinzie. «Daarom is het belangrijk dat ouders en leerkrachten vaak met elkaar over hun kinderen praten, ervaringen uitwisselen, overleggen. Dan komen de échte problemen vlug boven. Bijna één kind op tien heeft een ernstig probleem (depressie, faalangst, agressief gedrag...) dat gespecialiseerde hulp vergt.»

«HIJ IS BEGONNEN» p. 4-5

JONAS VINDT ZIJN KLASGENOTEN MET DE OGEN TOE p. 8

Kinderen zijn niet altijd engeltjes. En ruzie maken mag. Maar waar begint geweld? Deelt u ook wel eens een tik uit? Lees De Eerste Lijn pagina 4.

is dit uw

Uw voetafdruk is zeven voetbalvelden groot. Ieder van ons laat een spoor na op de aardbol. We leven, consumeren en produceren afval. We verbruiken land om te wonen, om wegen te bouwen, voor hout en energie, voor de opbrengst van groenten en vlees, om afval te storten.

Als we het land dat we verbruiken omzetten in een voetafdruk, dan heeft een Amerikaan een voetafdruk van bijna negen hectare.

Philippe Beghin (40):

«Mijn dochter wijst me soms terecht. Nu begrijp ik dat»

«Op school werken veel ouders mee. De ene biedt zijn contacten aan met financiële of officiële organisaties», zegt *Philippe Beghin* (40), voorzitter van het oudercomité, «de andere vergezelt de klassen bij uitstappen. Ouders maken hapjes voor een feestelijk toonmoment of halen een Afrikaanse percussiegroep in de school. Bovendien weet ik nu goed in te spelen op mijn dochtertje van vijf dat een opmerking maakt als ik het afval thuis niet selecteer. Elke ouder begrijpt waarom de school brooddozen en drinkbussen vraagt in plaats van zilverpapier en drankkartonnetjes. Zo'n houding die de school aan onze kinderen overdraagt, wil je als ouder graag ondersteunen.» Hoe is het zover gekomen? «We hebben onze les geleerd in Afrika. De kinderen van de Youna Primary School in Gambia maken speelgoedauto's van blik, instrumenten van stukjes hout, miniatuurfietzen van ijzerdraad, een voetbal van bladeren en koord»,

zegt *Hilde Ooms* (41), lid van het oudercomité. «Zij gaan heel anders om met afval. Een van de ouders had het met eigen ogen gezien. We beseften onmiddellijk dat we dat aan onze kinderen moesten doorgeven. Leerkrachten en directie volgden ons enthousiasme. Ze startten een uitwisselingsproject met de school in Gambia en legden de klemtoon op milieu- en natuureducatie. Onze kinderen leerden hoe anders wij omgaan met afval dan de mensen in Afrika. Ook energie, water en bosbouw kwamen aan bod. Door te vergelijken met de toestand in Gambia, hebben we de zorg voor het milieu verruimd naar de zorg voor een eerlijkere wereld. Het was mooi meegenomen dat onze kinderen meteen ook de ritmes voelden van de Afrikaanse muziek en de geuren van Afrikaanse gerechten leerden kennen. Het project boeide blijkbaar veel ouders. Een Afrikaanse papa is nu lid van het oudercomité.»

MOS in de school

U wil samen met andere ouders en de leerkrachten werken aan een groene school? Dat kan. Vanaf september 2001 start het MOS-project: milieuzorg op de basisschool. Scholen die voor MOS kiezen, krijgen een stappenplan dat ze zelf op maat maken. Ze kunnen promotiepakketten, nieuwsbrieven aanvragen of zelfs studiedagen organiseren. De scholen schakelen alle partijen in: leerlingen, leerkrachten, directie, ouders, administratief, technisch en onderhoudspersoneel. Met MOS komt het milieu niet alleen in het vak wereldoriëntatie aan bod, maar ook Nederlands, wiskunde, L.O., muzische vorming krijgen een groene kleur. *Meer info? Vraag de gratis brochure «Vuur, Water en Wind. Project Groene School» - Afdeling Algemeen Natuur- en Milieubeleid - Cel Natuur- en Milieueducatie & -Informatie - Project Groene School - Koning Albert II-laan 20 bus 8 - 1000 Brussel - tel 02-553 80 72 - fax 02-553 80 25 - site www.mina.vlaanderen.be/milieueducatie (MOS is in opbouw)*

Een drumstel met afval en andere ideeën van Groene Scholen

Poets samen de buurt en maak een kunstwerk met afval / Hou eigen kippen of geiten en geef ze het keukenafval / Bezoek het milieuvriendelijk huis van een leerkracht of ouder / Tap gezonde fruitsapjes zonder suiker i.p.v. frisdrank uit de automaat / Start een minirecyclagebedrijfje / Maak een percussie-orkest met afval / Plaats nieuwe ramen met dubbel glas / Weiger schoolmaaltijden in wegwerp aluminium / Moedig milieuvriendelijk schoolmateriaal aan / Gebruik afwasbare kopjes en geen wegwerpbekers / Hang waterbesparende slogans boven de wasbakken en plaats waterbesparende spoelbakken / Weiger een milieu-onvriendelijk bedrijf als leverancier / Gebruik gerecycleerde computers / Organiseer fietsverkeer van en naar de school / Installeer zonne-energie / Plaats vuilnisbakken voor selectieve afvalophaling / Vele kleine stappen maken één grote

voetafdruk?

De voet van een Belg is de helft kleiner (zo'n vijf hectare of bijna zeven voetbalvelden) en in India zet elke inwoner een verbruikersvoet neer die elf keer kleiner is (0,8 hectare). Wij zullen moeten leren op iets kleinere voet te leven en minder met de vuile voeten over de wereldbol te stappen. De school wil u en uw kinderen daarbij helpen. Door milieu-opvoeding bijvoorbeeld. Zet u een stap mee in die richting?

«Papa, draai de kraan dicht als je je tanden poetst»

Kleuters «moeten een houding van zorg en respect voor de natuur tonen». In de lagere school leren kinderen «zorgvuldig omgaan met papier, water, afval en energie». Dat staat in de ontwikkelingsdoelen (voor kleuters) en eindtermen (lagere school) die leerkrachten moeten bereiken. De leerlingen weten hoe mensen op negatieve maar ook op positieve wijze omgaan met het milieu. Of ze ontdekken dat er bij een milieuprobleem vaak tegengestelde belangen zijn. De jongeren in het secundair bouwen hierop verder.

Milieu-educatie gebeurt vooral in het dagelijks leven. De kinderen gaan met de schoolkennis aan de slag. Zij tikken ouders op de vingers als die papier bij het restafval gooien of de kraan open laten bij het tanden poetsen. Ouders kunnen hun kinderen inschakelen om met het gezin milieuvriendelijker te zijn: afval selecteren, meubelen recyclen, producten met overbodige verpakkingen niet kopen. Kinderen kunnen dit lijstje toelichten. Meer nog, ze willen het waarschijnlijk uitbreiden. Luistert u even wat uw kind als milieudeskundige voorstelt?

hoe groot is uw voet?

Hoe kunnen we onze voetafdruk op aarde verkleinen? Daar leren kinderen op school kritisch over nadenken. Hoe kunnen ouders dat ondersteunen?

- Neem **de fiets** voor de route van en naar school: 88 procent van de kinderen van de lagere school wonen minder dan vijf kilometer van de school. De helft van deze kinderen zit elke ochtend op de achterbank van de auto.
- Vraag of de schoolrefter **seizoensgroenten** wil klaar maken en seizoensfruit als dessert.
- Maak een **broodje gezond** met sla en tomaat klaar voor de brooddoos. Het hoeft niet elke dag salami en kalfsworst te zijn. Voor de productie van 1 kilogram vlees is tot 15 keer méér van onze aarde nodig dan voor de teelt van 1 kilogram plantaardig voedsel.
- Vermijd **verpakkingen** die vooral de afvalbak vullen: eenpersoonsporties, apart verpakte koekjes, voorverpakte groenten, fruit en vlees, zilverpapier en drankkartons.
- Sta stil bij wat er in de **boekentas** gaat: schriften van gerecycleerd papier, een stevige lat van ongeverfd hout, een potloodlijpser van metaal, lijm op basis van water, een gom van natuurlijk rubber zonder kleurstof, ongelakte potloden, stiften op basis van water of alcohol, een ringmap van gerecycleerd karton, een brooddoos die tegen een stootje kan, een veldfles.
- Geef het **goede voorbeeld**. Is de aankoop van een nieuw elektrisch toestel echt nodig? Toon uw kinderen dat u aankopen milieubewust plant.
- Ga in op wat **uw kind** hierover leert op school. Op school zorgzaam omgaan met verlichting en thuis in kamers, gang en tuin lichten zo maar laten branden, is niet logisch.

Achtergrond over de ecologische voetafdruk en meer tips voor een groenere wereld leest u in de gratis brochure «Op goede voet met de aarde». Vraag de folder: VODO (Vlaams Overleg Duurzame Ontwikkeling) - Vlasfabriekstraat 11 - 1060 Brussel - tel 02-536 19 40 - fax 02-536 19 43 - e-mail vodo@ngonet.be - site www.vodo.ngonet.be

«HIJ IS BE

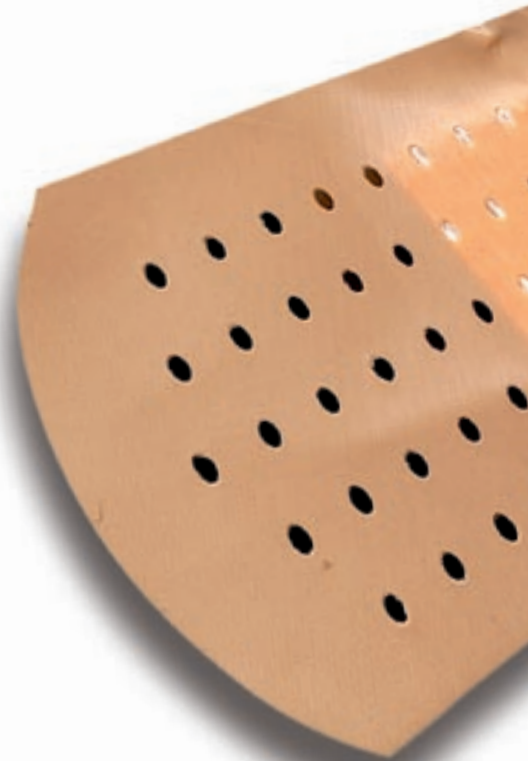
«Maarten heeft altijd ruzie met zijn vrienden... En vooral schelden... welk hout pijlen maken. Misschien zijn het gewoon kinderen die het er wel uit. Maar gisteren heb ik hem met stevig strafwerk. Hij had zijn bril stuk. (Floortje, één kind op tien)»

GEWELD. Grenzen zoeken

- ▶ **Wat?** Elk kind heeft een gezonde dosis agressie en geweld nodig om zijn leefwereld te ontdekken en om bij te leren. Groeien is ook opkomen voor jezelf, zorgen dat anderen je respecteren. De levensenergie die een kind daarvoor aanspreekt, kan ook schade berokkenen. In dat geval spreken we van geweld: scheldpartijen, vechten, dreigen, spuwen, trappen....
- ▶ **Wie?** Bijna de helft van de jongeren vertoont wel eens gewelddadig gedrag. Ongeveer één op tien jongeren zorgt voor echte problemen.
- ▶ **Hoe?** Vechten, slaan, ruzie maken, beledigen, uitsluiten, vernederen, vandalisme. Er zijn veel soorten van geweld. Ze zijn niet altijd even waarneembaar.
- ▶ **Waarom?** Agressief gedrag bij jonge kinderen hangt nauw samen met het kind zelf (zijn karakter, leeftijd, inlevingsvermogen...), de spanningen en problemen binnen het gezin (echtscheiding, ruzies...), zijn gebrek aan vaardigheden (omgaan met angst, boosheid...), een gebrek aan duidelijke regels, weinig zelfvertrouwen, de spanning en het geweld in de maatschappij (bv. verkeer, tv...), negatief voorbeeldgedrag (bv. in de media)...
- ▶ **Gevolgen?** Kinderen die op jonge leeftijd al geweld gebruiken, stellen ook vaak probleemgedrag op latere leeftijd. Indien ze hun agressie niet beter leren hanteren, blijven ze in de knoei met zichzelf en met hun omgeving.

HOE VOORKOMT U GEWELD? Zeven tips

- 1 Toon uw kind **hoe graag u het ziet**: hiermee schenkt u het de belangrijkste groei-kracht. Een kind dat zich gedragen en bemind voelt, zorgt voor minder probleemge- drag.
- 2 Toon **waardering** voor uw kind. Luister, geef verantwoordelijkheid en vertrouwen. Wees ook **oprecht**, vertel over uw eigen gevoelens en geef uw eigen fouten toe.
- 3 Zorg voor **klare en duidelijke regels en afspraken**. Overdrijf niet in het aantal re- gels. Reageer steeds kordaat zodat uw kind leert wat mag en niet mag. Hoe ouder de kinderen, hoe meer regels u samen kan afspreken. **Beloon en waardeer positief gedrag**. Kinderen leren zo wat u verwacht en wat ze al goed doen. Dat zorgt voor veiligheid en rust.
- 4 **Probeer te begrijpen** waarom uw kind boos is, accepteer dat het zich zo voelt **maar laat in geen geval gewelddadig gedrag toe**. Een kind dat voordeel haalt (gelijk of zijn zin krijgt) uit agressief gedrag, zal dat gedrag herhalen. Ruzie maken mag, pijn doen of kwetsen mag niet.
- 5 **Sta open voor uw kind en wees betrokken**. Toon niet alleen interesse voor zijn schoolresultaten, zakgeld en tv, maar probeer in zijn leef- en denkwereld te geraken. Waar is hij mee bezig, wat denkt hij? Waar is hij bang voor? Weet hij wat de andere mensen/kinderen van de klas denken? Hoe zou hij zijn kamer willen inrichten? Filoso- feer met uw kind over leven, dood, verliefd zijn, dieren, planten... Geef uw kind vol- doende van uw tijd en uw aanwezigheid.
- 6 Help kinderen **ruzies en conflicten** oplossen («Waarom ben je boos, hoe ga je dat zeggen, wat denkt je vriendje nu?...»). Leer ze hun boosheid of verdriet te uiten zon- der dat ze iemand kwetsen of pijn doen.
- 7 Geef **zelf het goede voorbeeld**. In elk gezin valt wel eens een kwaad woord. Geweld (schelden, roepen, tieren, met de deur slaan) is geen oplossing voor problemen.

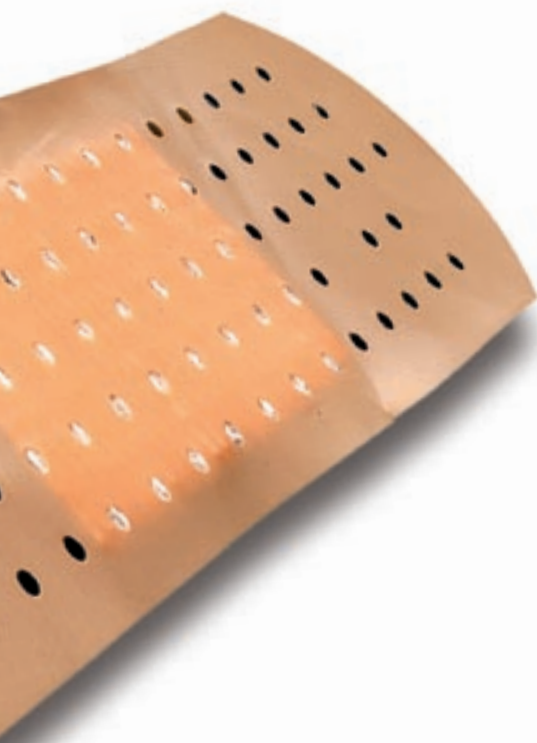
Dit is de derde bijdrage van de twintigdelige reeks voor nu of later? Eén op tien kinderen zorgt voor problemen. Door geweldloos op te voeden bij kinderen, voorkomt u problemen. Meer informatie is te vinden op de internetsite van Klasse: www.klasse.be/arcade. Meer informatie over de internetsite van Klasse: www.klasse.be/arcade mer 307.4 (trefwoord geweld). Zin in een boek? Dat u Klasse leest krijgt u het boek voor 150,-. Stuur een kaartje naar Jeugd en Vrede, vermelding «Boek».

Deze tekst kwam tot stand in samenwerking met andere schrijvers.

GONNEN! »

DE EERSTE LIJN³
BIJHOUDEN
AGRESSIE

met zijn broer: slaan, duwen,
vullen. Ik weet niet meer van
Soms is Maarten zo lief.
wajongensstreken en groeit
in kwam hij terug van school
ad op de speelplaats iemand
kgeslagen.»
moeder)
n is te agressief.

UW KIND IS AGRESSIEF. Wat doet u?

► **Niet doen:** zelf uitvliegen, roepen, slaan...

► **Wel doen:**

- 1 Reageer rustig en beheerst. Zorg voor een afkoelmomentje, een time-out als dat nodig is («Kom maar even op rust op je kamer, ik wil je straks over je gedrag spreken»).
- 2 Uit uw **verontwaardiging** over zijn **gedrag**. Doe dat met een ik-boodschap («Ik duld niet dat je zo over je broer praat». Daarmee veroordeelt u zijn gedrag, niet zijn persoon. Jij-taal («Jij bent een vervelend kind») veroordeelt het kind zelf.
- 3 Vraag uw kind **hoe het komt dat** het zich zo gedraagt. Doe dat niet bestraffend of bedreigend. Luister naar zijn argumenten. «Wat heeft je zo geraakt? Wat wil je eigenlijk (ongenoegen tonen, wraak nemen, aandacht vragen, erbij horen?») Denk samen na over een alternatief gedrag voor zijn agressie. Geef een doe-tip: ik wacht enkele minuutjes vooraleer ik iets zeg of reageer. Ik neem het heft niet in eigen handen, maar verwittigt de leerkracht...
- 4 Maak uw kind duidelijk **wat voor jou kan en wat niet**. Vaak weet uw kind wel dat het fout zit.
- 5 Straf nooit het kind, maar zijn gedrag. Zorg dat die straf in verhouding staat tot datgene wat verkeerd liep. Is je kind wat ouder, zoek dan samen naar een zinvolle straf. **Met dit mini-overleg toont u uw kind dat u gelooft dat het redelijk kan zijn, kan nadenken en zijn eigen gedrag kan veranderen.**
- 6 U bent **geen supermens**. Aanvaard uw beperkingen. Het gebeurt dat ouders en kinderen verstrikt geraken in een probleem. Opvoeden is niet altijd eenvoudig. Zit je vast, voel je dat je geen vooruitgang maakt en dat het probleem van kwaad naar erger evolueert, spreek er dan over en vraag raad, steun of hulp aan anderen. Het CLB van de school helpt je graag op weg.

Geweld op tv en in spelletjes

Speelgoedgeweren, geweld in het nieuws of in een film, gewelddadige computerspelletjes, maken zij kinderen meer agressief? Algemeen wordt aangenomen dat de opvoeding die kinderen thuis krijgen meer invloed heeft dan die media. Stel zelf grenzen voor geweldspelletjes: wat kan wel en wat niet? Kijk wat het computerspelletje met uw kind doet, vraag andere ouders om raad vooraleer u het aankoopt. Kijk samen naar de tv. En zet af en toe het toestel af om écht met uw kind te spelen, te praten enz.

Ruzie maken mag

Dat kinderen zich niet altijd als engeltjes gedragen, is heel normaal. Kinderen zijn geen doetjes en daar moeten ze zelf (en hun ouders) mee leren omgaan. Al het geruzie verbieden om zo pesten en geweld te voorkomen, werkt niet. Ruzie maken is voor kinderen erg belangrijk. Het helpt hen om sociale vaardigheden te ontwikkelen: hoe onderhandel ik, hoe reageer ik op geweld, wanneer ga ik te ver? Terwijl ze ruzie maken, zoeken ze zichzelf en hun weg in de wereld. Maar het kan natuurlijk niet de bedoeling zijn dat ze elkaar pijn doen. Ruzies en plagerijen maken kinderen sterk. Pesten en geweld doen pijn. Opvoeders moeten grenzen stellen.

De reeks De Eerste Lijn. Misschien bijhouden
later voor probleemgedrag. En dat kan je
voorbeeld. Meer over geweld kan u lezen op
archieven en in de bibliotheek bij het SISO-num-
mer. «Geweld genoeg!» van Gie Deboutte. Om-
fr. (i.p.v. 444 fr.) verzendingskosten inbegre-
- Van Elewycstraat 35 - 1050 Brussel (met
tek met Klasse»).

met leerlingen, ouders, leerkrachten, het CLB
specialisten.

Juf Pascale Rummès: «Je moet ze dan zien kijken»

«Ik zou niet in de schoenen van een leerkracht willen staan». Dat zegt *Marleen De Coninck* (45), moeder van vier kinderen. «Veel ouders wentelen de problemen met hun kinderen gewoon af op de school. Daar moeten ze het maar oplossen. Misschien begint de échte waardering voor de leerkracht wel als elke ouder zijn verantwoordelijkheid zou nemen. Ik wil graag bloemen-met-klasse geven aan juf Pascale Rummès. Een klein gebaar, want leerkrachten verdienen meer dan een schouderklapje.»

De haren waren nog nat (maar netjes gekamd) en de staartdeling stond op het bord toen Klasse de juf na de zwemles met de bloemen overviel. «Ik doe mijn werk graag», zegt ze, als ze na de verrassing weer boven water is. «En dat plezier wil ik graag met de leerlingen delen. De les moet vertrekken vanuit wat de leerlingen voelen, denken, weten. Vanuit wat hen bezighoudt. Dat heet **ervaringsgericht** werken. Ik haal de werkelijkheid naar de klas. Als ik het over het menselijk lichaam heb, haal ik een lever of een hart in huis. Je moet ze dan zien kijken. Een goede leerkracht maakt het boeiend voor zijn leerlingen en zet ze aan om zelfstandig te werken. Daarom werken we in het vijfde leerjaar ook met contracten. Leerlingen leren zo hun werk zelf plannen en uitvoeren. Communicatie vind ik ook belangrijk. Met de ouders en met de collega's. Een leerkracht is geen eiland, hé. Daarom betekenen de bloemen toch wel wat.»

Klasse voor Ouders overvalt elke week een leerkracht met uw groeten en de bloemen. Zo waren we dit schooljaar al bij Rik Lemmens, Joris Casteels, Anne-Mieke Haazen, Kristel Asselbergh, Inge Mertens, Ann Declair, Marleen De Coninck en Eva Peeters. U heeft een kandidaat? Schrijf hoe de leerkracht het verschil maakt en in welke school hij of zij dat doet. Misschien zijn de volgende bloemen voor hem of haar. Klasse voor Ouders (BLOEMEN) - Koning Albert II-laan 15 - 1210 Brussel - fax 02-553 96 85 - e-mail info.kvo@klasse.be

Foto's: Peter Van Hoof

1

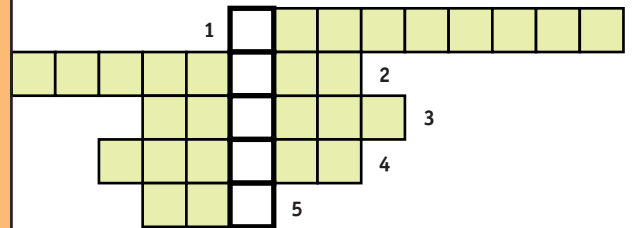
Aan alle lezers van dit blad: gelukkig nieuwjaar en welkom in de nieuwe eeuw. Dit jaar bestaat Klasse voor Ouders vijf jaar. Daarover later meer. Het volgende nummer verschijnt op 12 februari.

Win een fiets van 20.000 fr. 8

Lisa Van Dorp uit Zele gaat op reis met een vakantiecheque van 20.000 fr. Zij vond (net als vele anderen) het antwoord op de prijsvraag in het novembernummer van Klasse voor Ouders (BARST). Deze maand kan u een waardebon van 20.000 fr. winnen, geldig in elke fietshandel in uw buurt: citypedes, een tandem, een mountainbike... u kiest. We zoeken een vijfletterwoord. Trek alvast uw handschoenen aan.

- 1 *Stand van de maan waarbij we de hele verlichte helft zien.*
- 2 *Boekje dat kinderen aanzet, stimuleert en inspireert om op te komen voor hun rechten (zie deze Klasse).*
- 3 *De lichtstad aan de Seine?*
- 4 *Uitvinder van de gloeilamp.*
- 5 *De TGV in het Nederlands.*

Stuur het gezochte woord vóór 15 februari naar Klasse voor Ouders (FIETS) - Koning Albert II-laan 15 - 1210 Brussel

9

«Dat kan mij niet overkomen»

José (42) heeft pech gehad. Ze heeft drie kinderen en haar man heeft haar laten zitten. José is werkloos en het is moeilijk om de eindjes te knopen. De schoolrekeningen worden plots een probleem. José en haar kinderen zijn 'bestaansonzeker'. Van vandaag op morgen kan iedereen bestaansonzeker worden. Volgens onderzoek is zowat 20 % van de bevolking bestaansonzeker. Binnen die 20 % leeft 5 à 6 % in armoede, 2 à 3 % is generatiearm. Dat betekent dat armoede wordt doorgegeven van ouder op kind. Het is dus een fabeltje als u gelooft dat er geen **kansarme ouders** in de klas van uw kind zitten. Hoe kan u, de school, het oudercomité daarmee omgaan? «Dat kan mij niet overkomen» is een project dat inzicht geeft in armoede. Ouders en leerkrachten krijgen er kapstokken om het probleem aan te pakken. U werkt met fragmenten uit de film «Ça commence aujourd'hui» van Bertrand Tavernier. Vervolgens stelt u samen een actieplan op om concreet te gaan werken aan kansarmoede in de lokale gemeenschap en de school. Alles is gratis.

Wenst u als oudervereniging samen met het schoolteam de eerste stap te zetten? Bel naar de ondersteuningscentra van de ouderverenigingen: Vlaamse Confederatie van Ouders en Ouderverenigingen (VCOV) - Guimardstraat 1 - 1040 Brussel - tel 02-511 65 05 - fax 02-514 33 21. Koepel van Ouderverenigingen van het Officieel Gesubsidieerd Onderwijs (KOOGO) - Ravensteingalerij 27/8 - 1000 Brussel - tel 02-512 88 74 - fax 02-502 12 64. Raad voor Ouders van het Gemeenschapsonderwijs (ROGO) - Schoonmeersstraat 26 - 9000 Gent - tel 09-242 01 68 - fax 09-242 01 69.

UZZI MET INGEBOWUDE GSM

Het Zwitserse kanton Sankt-Gallen wil ouders die hun kat sturen naar ondercontacten of hun kind niet ondersteunen bij het schoolwerk beboeten met geldstraffen tot 1000 Zwitserse frank (25.000 frank).

2

«Mijn dochter van tien jaar gaat binnenkort enkele dagen met de hele klas logeren op een boerderij. Ze maakt zich nu al veel zorgen. Soms kan ze er 's nachts niet van slapen. Wat kan ik doen?» (Lennie, moeder)

Het is normaal dat een kind van 10 jaar zich vragen stelt als het voor de eerste keer gaat logeren in een vreemde omgeving. Nieuwe en ongekende situaties brengen voor kinderen maar ook voor ouders altijd spanningen mee. Vermits uw kind met de klas gaat, kan de leerkracht het helpen. Een kind dat zich thuis voelt in de klas, weet zich gesteund door de klasgenootjes. Daar kan de leerkracht bij de voorbereiding van deze uitstap extra aandacht aan besteden. Ook voor ouders is het niet altijd zo vanzelfsprekend dat hun kind enkele dagen van huis is. Kinderen voelen dat aan. Doe dus **niet te overbezorgd** en vertrouw erop dat uw kind dat wél aankan. Een logeerpartijtje bij vrienden of familie is een goede stap en oefening in zelfstandig worden.

Klasse voor Ouders werkt voor dit soort vragen samen met de **Opvoedingstelefoon Vlaanderen**. Ouders kunnen er altijd terecht op maandag, dinsdag, donderdag en vrijdag tussen 15 en 18 uur op **070-222 330**

9 / 10

«Op de speelplaats zoeken ze er de zwakkere kleuters uit. Ze trekken plukken haar uit, slaan ze met hun hoofd tegen de grond, vernielen hun kleren en boekentassen.» (Lees De Eerste Lijn over geweld op pagina 4)

Bram (10): «Wie wil eens luisteren?»

6

«Ik woon in een sociale woonwijk. De huizen zijn gebouwd rond een binnenplein. De kinderen voetballen op het plein. Dat is plezant. Maar de oude mensen vinden het niet zo leuk dat er geen goede keeper is. De bal botst altijd tegen de muur en dat maakt lawaai. Op een dag kwam de wijkagent. De mevrouw van naast de trappen had hem gebeld. Nu moeten we stoppen met voetballen.

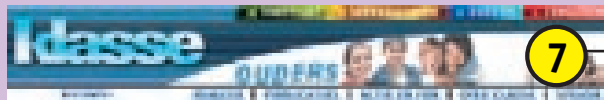
Misschien mag het wel met een zachte bal. Maar daar kan je niet mee voetballen. De politie heeft maar weinig verstand van voetbal.»

Wat moet Bram doen? Wie luistert naar hem? Hoe pakt hij dat aan? Dat staat in **de Megafoon**, een boekje dat kinderen tussen 9 en 13 jaar via de school krijgen. Het is een initiatief van het Kinderrechtencommissariaat in samenwerking met de Kinder- en Jongerentelefoon, de Kinderrechtswinkels en Jeugd&Stad. De Megafoon vertrekt vanuit verhalen zoals dat van Bram en geeft tips waar kinderen moeten aan denken als ze iets willen veranderen in hun gemeente. Die tips willen de kinderen een hart onder de riem steken (doe het zelf, ga niet meteen jammeren), geven kinderen aan hoe ze actie moeten voeren (brieven schrijven, eisenpakket samenstellen, krantenartikel maken...), zetten kinderen aan om samen te werken (breng je ouders op de hoogte, vraag toelating aan de politie, doe nooit iets tegen de wet)...

De Megafoon is via alle Vlaamse basisscholen, gemeentelijke jeugddiensten, bibliotheken, speelpleinen... verspreid.

De Megafoon is gedrukt op 100.000 exemplaren. U kan hem ook gratis opvragen bij het Kinderrechtencommissariaat - Hertogstraat 67 - 1000 Brussel - tel 02-552 98 00

Welkom in de (virtuele) wereld van Klasse voor Ouders

7

U bent op zoek naar informatie over drugs of naar het adres van een zelfhulpgroep voor stotterende kinderen? U wil weten hoe u huiswerk thuis goed kan begeleiden? U zoekt het telefoonnummer van de Opvoedingstelefoon? Of uw oudercomité wil wat extra vorming? De internetsite van Klasse, www.klasse.be, helpt u zeker vooruit. De website krijgt een volledig nieuw uitzicht. Ouders, jongeren en leerkrachten vinden er nu voor hun specifieke informatie. Ouders volgen de blauwe cirkel naar een onuitputtelijke stroom van service en dagelijks nieuws over onderwijs en opvoeden. Via de archieven kan u bijvoorbeeld de inhoud van alle publicaties van Klasse raadplegen (duizenden bladzijden over opvoeding en onderwijs). In het gastenboek kan u uw stem laten horen en op het forum kan u in discussie gaan. Bezoek Klasse op het internet.

U vindt de website van Klasse op www.klasse.be

Klasse wint Homofolieprijs

4

U heeft het misschien op de radio gehoord. Klasse heeft een prijs gekregen van de Federatie Werkgroepen Homoseksualiteit. Omdat wij op een eerlijke en realistische manier informatie brengen over homo's, lesbiennes en biseksuelen (holebi's). Dat is blijkbaar nog altijd belangrijk. Eén op zeven gezinnen heeft een holebi-kind. Hun ouders zitten vaak met veel vragen, vooroordelen, angsten en schuldgevoelens. We zijn wel zeer blij met de prijs, maar anderzijds zou zo'n prijs in de toekomst niet meer nodig moeten zijn. Homoseksualiteit maakt gewoon deel uit van het leven: op school, thuis en in de samenleving.

De werkgroep Ouders van Homo's en Lesbiennes kan u bereiken op het nummer 09-344 77 58. U kan ook de Holebifoon bellen, een anonieme telefoondienst rond homoseksualiteit: 09-238 26 26 (elke werkdag tussen 18 en 22 uur, woensdag van 14 tot 22 uur). U leest meer over holebi's op www.klasse.be.

Beste Klasse

5

«Ik lees Klasse voor Ouders elke keer en vond tot vorig schooljaar jullie artikels over zware boekentassen een beetje overdreven. Onze oudste dochter zit nu in het middelbaar. Elke dag neemt ze haar handboek van Latijn, Nederlands, Frans en Wiskunde mee. Goed voor 3 kg. Daarbij komen nog de andere handboeken, de werkboeken, de schriften, de schoolagenda, de brooddoos, pennenzak en de boekentas zelf. Ik heb dat allemaal eens op de weegschaal gezet. Op topdagen (in gewicht) duidt de weegschaal meer dan 10 kg aan. Mijn dochter weegt 24 kg. Dat betekent dat ze ongeveer de helft van haar lichaamsgewicht naar school meesleurt. We hebben al extra handboeken gekocht zodat ze er eentje thuis heeft en één op school, maar nog blijft de boekentas veel te zwaar. Ik vraag me af of de uitgeverij de boeken niet kunnen drukken in dunne bundeltjes per hoofdstuk in plaats van die karvers van boeken.»

Els, moeder

Het klopt. Vooral in de eerste graad secundair zijn de boekentassen véél te zwaar. Toch slagen veel scholen door een actief beleid er samen met de ouders in het gewicht te bespreken. De boekentasartikels van Klasse voor Ouders kan u raadplegen op www.klasse.be. Uw brieven zijn welkom bij Klasse voor Ouders - Koning Albert II-laan 15 - 1210 Brussel - tel 02-553 96 90 - fax 02-553 96 85 - e-mail info.kvo@klasse.be

ACTIE MET KLASSE

Pandoeren in Antwerpen

Een boot vol schrijvers, een koekjesdoos van Rubens, joodse en zachte stemverhalen, een kinderbal of zelf zingen, stempels maken, toveren met klei, een boekje drukken, je handen in de verf zetten, filmontbijten of vorstelijk ontbijten in het kasteel of in HETPALEIS of een knutselwerk van al deze activiteiten samen.

Enkel u weet hoe op **zondag 18 februari 2001** uw hoogsteigen **PANDOERADAG** eruit zal zien. Pandoera is de gratis Antwerpse cultuurkrant voor kinderen.

Ze geeft om de andere maand een overzicht van alle culturele activiteiten in Antwerpen. En dat is heel wat. Samen met Klasse voor Ouders gooit ze cultureel Antwerpen open voor alle ouders en kinderen in heel Vlaanderen. Een dag lang kan u genieten van theater- en filmvoorstellingen, concerten, culturele ontbijtjes, alternatieve stadswandelingen, voorleesmomenten, museumontdekkingstochten, ateliers, open deuren en nog veel meer. Maar wees snel. 1500 ouders en kinderen zijn de uitverkoren gasten. Voor de ganse Pandoeradag betaalt u slechts 50 fr. per deelnemer.

Wat moet u doen? Vraag met de bon het volledige programma. Dat staat in het januarinummer van de **Pandoerakrant**. Stel daarmee uw dag Antwerpen samen à la carte en reserveer. Alleen als u bij de gelukkigen bent, krijgt u antwoord.

Doen mee: HETPALEIS, MUHKA, Juniorenorkest van Jeugd en Muziek Antwerpen, Sterckshof, Vleeshuis, Europees Jeugdfestival Vlaanderen, Rubenshuis, Jeugdbioscoop Antwerpen, Museum Mayer van den Bergh, Etnografisch Museum, Volkskundemuseum, Middelheim Openluchtmuseum voor Beeldhouwkunst Antwerpen, Prospekta, museJA!, Nationaal Scheepvaartmuseum, Kid Screen Cartoons, Museum Plantin-Moretus, Cultureel Centrum Deurne, Cultureel Centrum Berchem, Provinciaal Museum voor Fotografie, Theater FroeFroe, Koninklijk Museum voor Schone Kunsten, Villanella, de gidsenbeurs van het Ontwikkelingsbedrijf Toerisme Antwerpen, Antwerpen Averechts, Villa Kakelbont e.a.

PANDOEREN MET KLASSE

Ja, wij ontvangen graag gratis de Pandoerakrant met het volledige dagprogramma voor zondag 18 februari 2001.

Naam:

Adres:

Stuur deze bon als de bliksem naar Prospekta vzw - Grote Markt 40 - 2000 Antwerpen. U krijgt per kerende de Pandoerakrant met het volledige programma opgestuurd. Daarin maakt u uw definitieve keuze.

Jonas (9): «Juf Kris haalt me uit mijn koker»

Bij tikkertje krijgt niemand hem te pakken. Nochtans is Jonas Claes (9) visueel gehandicapt. «Ik kijk door lange kokers», zegt hij. Maar een aparte school heeft Jonas niet nodig. Computer en camera helpen bij lezen en schrijven in de klas. En ook in de turnzaal vinden Jonas, turnjuf Kris Schoofs (42) en de andere kinderen elkaar met de ogen toe. Als dat maar goed afloopt.

Jonas Claes:

«Ik lees strips met een camera»

«Je ziet erg slecht en toch hou je van sport?»

Jonas: «Ja, heel veel. Sport vind ik heerlijk. Ik doe aan alles mee. Ik wil spelen zoals alle kinderen. Winnen hoeft voor mij niet. Met de stratenloop heb ik wel zes rondjes gelopen. De meeste kinderen maar één. Ik heb kokerzicht. Als je twee buizen voor je ogen houdt, kan je ongeveer begrijpen wat ik zie. Daarom liep mijn tante voor me. Ik moest enkel haar in het oog houden. Hier op school bedenken we ook vele dingen zodat ik gewoon mee kan doen. Juf Kris geeft tijdens de sportlessen iedereen een felgekleurde vest. We gebruiken ook een gekleurde bal. Tijdens zo'n balspel kan ik goed volgen: waar kinderen bewegen is de bal. Mijn vriend Robin staat altijd klaar. 'Pas op, een putje!', roept hij. Niet dat ik bang ben om te vallen. Ik kan snel terug opstaan.»

«Wat doe je het liefst op school?»

Jonas: «Spelen en sporten natuurlijk. Wiskunde vind ik ook leuk. Soms ben ik sneller klaar dan anderen, dan mag ik van de juf kinderen helpen. Ik zeg wel geen antwoorden voor. Als we moeten lezen, kruip ik achter mijn scherm. Het boek schuif ik onder een camera en dan krijg ik alles in het groot op het scherm. Schrijven doe ik met het computerklavier. Thuis lees ik strips, ook met zo'n camera. En als ik een frisse neus wil, ga ik fietsen. Samen met mijn mama heb ik op één dag 106 km. gereden. Ik rij voorop. We hebben een tandem waar ik wat lager zit maar toch vooraan. Mama kan dan over mij heen zien en veilig sturen. Het is leuk als ik soms hulp krijg. Toen we tijdens de turnles door hoepels moesten kruipen, lukte mij dat echt niet. Met Robin naast mij sprong ik als een konijn door alle hoepels.»

«In spring, Jonas spring in»

Veel kinderen met een handicap gaan naar het buitengewoon onderwijs. Kinderen met zware leerstoornissen zitten bijvoorbeeld in type 8, leerlingen met ernstige gedragsproblemen (drijfhuizen bv.) zitten in type 3, blinde kinderen in type 6. Soms laten gewone scholen kinderen toe die normaal gezien in het buitengewoon onderwijs zitten. De gewone leerkracht krijgt dan hulp vanuit een buitengewone school, zoals bij Jonas. Het kind leeft tussen zijn leeftijdsgenoten en krijgt eenzelfde ruim studietoelicht. Dat heet geïntegreerd onderwijs (GON). Blinde kinderen krijgen speciale onderwijsmiddelen zoals een leesloep of een braillescope. «We kunnen veel leren van het buitengewoon onderwijs», zeggen veel leerkrachten. «Bovendien leren 'gewone' kinderen van jongsaf aan omgaan met 'buitengewone'».

Kris Schoofs:

«Ze leren dat iedereen anders is»

«Jonas in de turnles, da's vragen om knots- en valpartijen?»

Leerkracht Kris: «Ik hou dikwijls m'n hart vast. Jonas gaat echt voluit met sport. Goed dat hij tegen een stootje kan. Ik herinner me de eerste turnles in een zaal met een spiegelwand. Daar knalde Jonas hard tegenaan. Ik breng veel kleur in mijn les, letterlijk. Zoals kegels met gekleurde sjaltjes, een bal met felle vlakken. Eerst had ik een bal met belletjes in, maar dat werkt niet. Het gerinkel haalt het niet in een grote sporthal. Zeker niet als een andere klas ook sport heeft. Met hoogspringen stapt Jonas eerst de loopafstand af. Ik laat hem de hoogte van het touw voelen. De groene mat op de groene vloer in de turnzaal draai ik gewoon om. De kleur van de onderkant ziet Jonas wel. Die kant is wel niet zo zacht, maar het is beter dat hij daarop de oefeningen maakt dan naast de mat. Jonas slingert aan de touwen met evenveel plezier als de andere kinderen. Niet alle sporten en oefeningen lukken even goed. Mini-tennis is een probleem. Een tennisbal is te klein voor hem. Maar hij scoort met zijn loeiharde opslag. Echt typisch voor Jonas. Hij vindt steeds een manier om in het spel mee op te gaan.»

«Wie past zich eigenlijk aan: jij of Jonas?»

Kris: «Vooral Jonas. Hij weet perfect hoeveel treden elke trap heeft, waar er palen op de speelplaats staan. Soms denk ik dat hij steeds beter kan zien. Dat komt omdat Jonas zichzelf technieken aanleert. Bij tikkertje loopt hij pijlsnel af op de bewegende kleurige vestjes die kinderen aanhebben. Jonas is heel wendbaar en kan op het laatste moment van zijn spurt een bocht van negentig graden maken. De aparte technieken van een balspel gaan prima. Als Jonas ze moet combineren in een spel lukt dat niet altijd. Goed dat Jonas niet streeft naar de eerste plaats. Hij is een slimme kerel. In de klas kan hij ook goed mee. Zijn juf krijgt speciale hulp. Eén voormiddag in de week. Ze moet met haar programma twee weken vooruit lopen. Zo kunnen er bijvoorbeeld tijdig vergrotingen van werkbladen worden gemaakt. Met Jonas in de klas leren de kinderen dat iedereen anders is. Ze leren verdraagzaam zijn en respect hebben voor iedereen. Het is echt leuk dat Jonas bij ons is.»

